

Coalitieakkoord 2022-2026

Samen verder aan de slag

Gemeentebelangen
Aa en Hunze

Aa en Hunze

Aa en Hunze

In de gemeente Aa en Hunze is op 17 mei 2022 voor de periode 2022-2026 een coalitieakkoord gesloten door de raadsfracties Gemeentebelangen, VVD en PvdA.

Vooraf

Aa en Hunze is een prachtige plattelandsgemeente. Het is sterk, vitaal en veilig. Samen met de inwoners zorgen we ervoor dat dit zo blijft en mogelijk nog sterker, leefbaarder, duurzamer en vitaler wordt. Hoe leest u in dit coalitieakkoord.

Samen verder aan de slag

In de afgelopen periode is in onze gemeenteraad gebleken dat er een groot wederzijds vertrouwen is. Dat is de basis voor een goede samenwerking. Het 'Samen Doen' is waar wij voor blijven staan. Tijdens de informerende gesprekken rondom de vorming van een coalitie kwam naar voren dat een akkoord kan rekenen op een brede steun. Wij hopen dat we ook de overige partijen nadrukkelijk bij onze samenwerking kunnen betrekken. Wij hechten aan een goede, constructieve samenwerking met alle partijen en hebben een 'open oor' voor suggesties en ideeën.

Financiële positie

In de afgelopen periode werden we plotsklaps geconfronteerd met het Coronavirus. Dit had een enorme impact op ons allen. Inmiddels zien we weer andere ellende ontstaan in de wereld die ook onze gemeente niet voorbijgaat. Gelijktijdig zien we dat de economie nog steeds op volle toeren draait, de arbeidsmarkt er anders uitziet en de beschikbaarheid en de kosten van energie ineens zeer belangrijke en zorgelijke elementen zijn in het dagelijkse leven. Maar ook voor de gemeente is dit een element dat zijn weerslag kan hebben op de financiën. In de (meerjaren) gemeentebegroting zien we gelukkig nog voldoende financiële ruimte voor de komende tijd. De inkomsten uit het Gemeentefonds zijn tot en met 2025 positief. Daarnaast constateren we dat de financiële positie van onze gemeente goed is, hetgeen we graag zo houden. Ook zijn de lokale lasten in de afgelopen jaren laag gebleven. Voor de komende periode willen we dit continueren door niet meer dan de noodzakelijke aanpassingen door te voeren.

Doorzetten ingezette lijn

De inwoners waarderen het in de vorige bestuursperiode gevoerde beleid. Voor een belangrijk deel bouwen wij daarop voort. We blijven werken aan het nog mooier, levendiger en duurzamer maken van onze gemeente. Maar ook de dienstverlening naar onze inwoners en bedrijven verdient een impuls. Bestuur en Participatie, Zorg, Economie en Leefbaarheid zijn de hoofdthema's. Deze zijn samen met de bedrijfsvoering nader uitgewerkt in vijf pijlers, conform de inrichting van de gemeentebegroting.

Het akkoord

Dit akkoord is geschreven met de kennis van nu en -zoals gezegd- kunnen tijden snel veranderen. Om ruimte te kunnen houden om bij te sturen en in te spelen op de actualiteit hebben we gekozen voor een akkoord op hoofdlijnen voor het te voeren beleid en handelen. Dit op basis van onze verkiezingsprogramma's. Hiermee leggen we de basis voor het nog op te stellen collegeprogramma.

Wij verzoeken het college van B&W om op basis van dit akkoord een collegeprogramma te presenteren. In dat collegeprogramma moeten kaderstellende keuzes worden neergelegd voor de komende bestuursperiode, uiteraard rekening houdend met de financiële mogelijkheden.

Namens de fracties van Gemeentebelangen, VVD en PvdA.

Henk Heijerman (in)formateur

Pijler 1 Bestuur en Samen Doen

In deze pijler komen de wijze van besturen, participatie met inwoners en ondernemers, gemeentelijke dienstverlening en openbare orde en veiligheid aan de orde.

De ambitie is om participatie verder te ontwikkelen en een bestuursstijl te hanteren die duidelijk en transparant is met een heldere rol van de gemeente. De gemeentelijke dienstverlening en bereikbaarheid van de gemeente gaan we verbeteren.

De volgende belangrijke beleidsinhoudelijke onderwerpen die politiek-bestuurlijk relevant zijn, komen (in willekeurige volgorde) in deze pijler aan de orde:

- a. Wijze van besturen
- b. Beleid en regelgeving
- c. Gemeentelijke dienstverlening
- d. Openbare orde en veiligheid
- e. Jongerenraad
- f. Mijnbouwactiviteiten

Wijze van besturen

We willen een college zijn dat duidelijk en transparant functioneert, bereikbaar is en van buiten naar binnen werkt. We zijn helder over onze rol in processen met inwoners en ondernemers. We betrekken inwoners zo vroeg mogelijk bij processen die betrekking hebben op hun eigen woon- of leefomgeving. Inwoners en ondernemers hebben op veel verschillende manieren contact met de gemeente. We willen de dienstverlening, die persoonlijk en toegankelijk is, hierop laten aansluiten. Verenigingen van Dorpsbelangen zijn voor ons belangrijke gesprekspartners als het gaat om wat er leeft in de dorpen, maar zeker niet de enige. Wie onze gesprekspartner is, verschilt per dorp en is afhankelijk van de situatie.

We gaan door met de stappen die zijn gezet, conform het vastgestelde participatiebeleid. Dit is een leerproces en gaat soms met vallen en opstaan, maar altijd met een optimaal resultaat voor ogen. Ook het vroegtijdig betrekken van de raad bij voorstellen en plannen is belangrijk. Dit betekent regelmatig bijpraten over de stand van zaken. Alleen samen kunnen we tot de beste resultaten komen.

Beleid en regelgeving

De unieke combinatie van landbouw, recreatie en natuur, afgewisseld door dorpen met hun betrokken inwoners en ondernemers, maken onze gemeente tot een mooie plek om te wonen, te ondernemen en te recreëren. Daar moeten we zuinig op zijn. Daarnaast willen we ook ruimte bieden aan ontwikkelingen die op ons afkomen. In beleid en regelgeving leggen we daarom alleen de belangrijkste zaken vast en we kijken vooral naar mogelijkheden, met inachtneming van onze leefomgeving.

Gemeentelijke dienstverlening

We gaan een herijking van de dienstverlening uitvoeren, waarbij duidelijk wordt wat inwoners en ondernemers van ons mogen verwachten. Daarbij zetten we in op het verbeteren van de relatie tussen de inwoners en de gemeente. Dit begint met een betere bereikbaarheid en het nakomen van afspraken. De inwoners moeten contact kunnen krijgen met de gemeente en terugbelverzoeken moeten worden nageleefd.

Veel producten die de gemeente levert, kunnen op afspraak worden afgehandeld, maar hier mag ook flexibiliteit worden verwacht. Alleen een 'nee' of 'kan niet' is onvoldoende antwoord op de vraag. Dit betekent niet dat alles moet kunnen, maar omdenken (als iets niet kan, kijk dan samen hoe het wel kan) en inlevingsvermogen zijn hiervoor belangrijke competenties. Ook maatwerk kan tot de mogelijkheden horen. Niet elke situatie is gelijk.

De gemeente is een van de meest veelzijdige dienstverleners in de producten die ze aanbiedt. Dit gaat van de uitgifte van paspoorten, het onderhoud van de openbare ruimte en woningbouw tot het mogelijk maken van zorg. Daarnaast zien wij grote opgaven op de gemeente afkomen, zoals de woningbouwopgave, de energietransitie, de nieuwe Omgevingswet en grote uitdagingen in het sociaal domein. Hiervoor zijn veel verschillende disciplines nodig in de ambtelijke organisatie. Het aanpakken van deze opgaven vraagt creativiteit in oplossingen, samenwerking met anderen en prioritering in de opgaven die we hebben te doen. Deze prioritering willen we met raad en college vormgeven. Niet alles kan tegelijk.

Openbare orde en Veiligheid

Onze gemeente scoort hoog in de ranglijst van veilige gemeenten. Dit willen we graag zo houden. Dit doen we samen met de inwoners, bijvoorbeeld met buurtpreventie-apps en Burgernet. Een zichtbare en bereikbare politie draagt bij aan het veiligheidsgevoel. Een wijkagent weet wat er speelt in zijn of haar omgeving.

Gelet op de grote afstanden in onze gemeente willen we de vier brandweerposten in onze gemeente behouden. Een brandweer, vooral bestaande uit vrijwilligers, moeten we blijven ondersteunen en faciliteren waaronder goede huisvesting.

Jongerenraad

Sinds april 2022 kent Aa en Hunze een Jongerenraad. De Jongerenraad brengt ideeën en onderwerpen die leven onder de jongeren, onder de aandacht van de gemeenteraad. Daarnaast geeft de jongerenraad gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeenteraad.

Mijnbouwactiviteiten

De gas- en zoutwinning in Aa en Hunze hebben aardbevingen en andere negatieve ontwikkelingen tot gevolg. We volgen de ontwikkelingen kritisch vanuit het perspectief van onze inwoners en staan ze hierin terzijde. Hun belang moet voorop worden gesteld in de afhandeling van schademeldingen door mijnbouw. We blijven benadrukken dat inwoners

recht hebben op een rechtvaardige en ruimhartige schadebeoordeling. Ook blijven we ons inzetten voor een eenduidige schadeafhandeling voor gecombineerde mijnbouwactiviteiten.

Ook de ontwikkelingen met betrekking tot de ondergrondse opslag van energie of andere ondergrondse opslag blijven we kritisch volgen.

Pijler 2 Zorg

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving.

De ambitie is dat zorg voor iedereen beschikbaar, betaalbaar en bereikbaar is en dat iedereen optimaal kan deelnemen aan de samenleving. Daar waar nodig ondersteunt de gemeente deze mensen en biedt een vangnet als dat nodig is.

De volgende belangrijke beleidsinhoudelijke onderwerpen die politiek-bestuurlijk relevant zijn, komen (in willekeurige volgorde) in deze pijler aan de orde:

- a. Zorg
- b. Mantelzorg
- c. Toegankelijkheid
- d. Armoede en schulden
- e. Onderwijs
- f. Werkgelegenheid
- g. Statushouders

Zorg

Zorg moet voor iedereen beschikbaar, betaalbaar en bereikbaar zijn.

Iedere inwoner ontvangt de zorg die hij/zij nodig heeft, en mag erop vertrouwen dat die zorg ook gegeven wordt. De gemeente laat niemand in de kou laten staan en de menselijke maat wordt toegepast bij het verlenen van die zorg.

Het is voor inwoners duidelijk waar zij terecht kunnen met hun zorgvraag. De toegang is dichtbij en zo eenvoudig mogelijk. De aanvrager wordt altijd gewezen op de mogelijkheid van een onafhankelijke cliëntondersteuner.

De kosten van de jeugdzorg en de WMO staan onder druk. Het is belangrijk goed inzicht te hebben in de kosten van die zorg. En of deze ook efficiënt en doelmatig ingezet worden. Daarom is het van belang dat we:

- kritisch blijven op de verstrekte indicaties en de duur daarvan;
- zoveel mogelijk werken met lokale zorgaanbieders en langdurige contracten;
- kritisch zijn op het aantal gecontracteerde aanbieders;
- de zorg opschalen waar het moet, maar afschalen zodra het kan;
- hulp collectief aanbieden waar mogelijk, maar individueel als het moet;
- adequaat inspelen op trends en ontwikkelingen.

De gemeente blijft de komende jaren investeren in preventie en signalering om problemen vroegtijdig op te kunnen pakken. Dit om zwaardere en duurdere zorgvragen zo veel mogelijk te voorkomen. Wijk- en jeugdteams, dorpencoördinatoren en de vele inwonersinitiatieven in de dorpen spelen hier een belangrijke rol in. De zorg moet erop gericht zijn om daar waar dat mogelijk is gezinnen perspectief te geven en de zelfredzaamheid te vergroten.

Er ligt een grote gezamenlijke opgave van Rijk en gemeenten om de uitgaven van de zorg beheersbaar te houden, er voor te zorgen dat er effectieve zorg beschikbaar is voor de inwoners, en dat de gemeente haar zorgtaak goed kan uitvoeren. Dit kunnen we niet alleen als gemeente. Er zullen afspraken gemaakt moeten worden over de te nemen maatregelen en het structureel financieel kader. De gemeente blijft zich sterk maken voor een adequate financiering vanuit het Rijk.

Als blijkt dat de rijksmiddelen voor de zorg in een jaar niet voldoende zijn, worden deze voor dat jaar incidenteel gedekt om de noodzakelijke zorg te kunnen verlenen en wachtlijsten te voorkomen. Tegelijkertijd onderzoeken we wat de oorzaken van de overschrijdingen zijn, zodat we mogelijke verbeteringen kunnen doorvoeren.

Mantelzorg

Onze samenleving kan niet zonder al die mensen die mantelzorg verlenen. Mantelzorg kent vele vormen en wordt door jong en oud verleend. Alle mantelzorg is onmisbaar voor die mensen die hulp behoeven.

Soms kan de mantelzorg ook (te) zwaar zijn of moet er tijdelijke vervanging komen. Dan is het belangrijk dat de mantelzorger ergens op terug kan vallen. We zorgen ervoor dat er ondersteuningsmogelijkheden zijn, zodat mantelzorgers ook (tijdelijk) ontlast kunnen worden. De gemeente stelt zich daarbij proactief op.

Goede voorlichting aan inwoners en werkgevers over mantelzorg en de ondersteuningsmogelijkheden is van essentieel belang.

Toegankelijkheid

Iedereen moet optimaal kunnen deelnemen aan de samenleving. Dat vraagt voor mensen met een beperking om voldoende maatregelen. Leidraad hierin is het VN-verdrag Handicap. We geven de komende periode een extra impuls aan toegankelijkheid. We houden rekening met laaggeletterden, minder zelfredzamen en mindervaliden. Gebouwen, de openbare ruimte, het openbaar vervoer en de gemeentelijke informatie moeten goed toegankelijk zijn voor iedereen.

Toegankelijkheid wordt een vast aandachtspunt binnen alle beleidsvelden binnen de gemeente. De gemeentelijke werkgroep Toegankelijkheid wordt betrokken bij de beleidsvoorbereiding en kan zo haar adviserende taak uitoefenen. Daarnaast kan deze werkgroep ook ongevraagd advies uitbrengen.

Armoede en schulden

Mensen die in armoede leven, en mensen met schulden geven we ondersteuning en bieden we perspectief. Dat moet ervoor zorgen dat ze weer meedoen in de maatschappij en voorkomt verdergaande hulpvragen.

De gemeente zet in op preventie en vroegsignalering samen met andere betrokken instanties en instellingen, zoals Stichting Impuls, Stichting Attenta, woningbouwcorporaties,

werkgevers, nutsbedrijven en zorgverzekeraars. Ook diverse vrijwilligersorganisaties spelen hierbij een belangrijke rol. Zo nodig zetten we in op een adequate schuldhulpverlening. Als de GKB-Assen stopt, zoals aangekondigd, spannen we ons in voor het vinden van het beste alternatief.

De meedoen regelingen blijven op het huidige niveau gehandhaafd. De norm voor bestaande minimaregelingen blijft op 120 % van het sociaal minimum gehandhaafd. Deze regelingen gaan we actief onder de aandacht brengen.

De gemeente blijft Stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Voedselbank ondersteunen.

Onderwijs

Het onderwijs moet erop gericht zijn dat kinderen een goede startkwalificatie hebben om een passende en zekere baan te vinden. Onderwijsinstellingen, de gemeente en het lokale bedrijfsleven werken samen en maken afspraken over stageplaatsen (vooral voor mbo'ers). Voortijdig schoolverlaten moet worden voorkomen.

Om ervoor te zorgen dat iedereen een eerlijke kans krijgt en talent gestimuleerd wordt, doen we er samen met scholen, kinderopvang, bibliotheek en onder andere Stichting Lezen en Schrijven alles aan om leerachterstanden en laaggeletterdheid tegen te gaan. Kinderen worden automatisch lid van de bibliotheek en worden actief begeleid om daar gebruik van te maken.

Schoolmaatschappelijk werk ondersteunt leraren, ouders en leerlingen bij zorgvragen. Alle kinderen moeten mee kunnen doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten. Samenwerking met Stichting Leergeld is hierbij van belang.

In de komende periode realiseren we nieuwe schoolgebouwen in Eexterveen en Eext.

Werkgelegenheid

Iedereen heeft recht op werk op zijn/haar niveau. Dankzij werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen.

Veel mensen lukt het uitstekend zelf om zelf de weg op de arbeidsmarkt te vinden. Maar als dat niet lukt zorgt de gemeente voor ondersteuning. Voor mensen die niet of moeilijk de stap naar betaald werk kunnen zetten, streven we naar een plek zo hoog mogelijk op de participatieladder.

Werkplein Drentsche Aa is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Het toegangslot moet laagdrempeliger en dichterbij de inwoners. Voor het vinden van plekken op de arbeidsmarkt wordt optimaal samengewerkt met de ondernemers in Aa en Hunze. Hierin verwachten we een actievere rol van Werkplein Drentsche Aa.

Statushouders

We benutten de kansen die de Wet inburgering biedt, om statushouder volwaardig mee te kunnen laten doen in de lokale samenleving. Daarbij gaat het met name om maatschappelijke begeleiding, inburgering, leren van de Nederlandse taal, scholing en begeleiding naar werk.

Huisvesting vindt zo veel mogelijk plaats in de grotere kernen, zodat scholing en werk zo goed mogelijk bereikbaar zijn.

De gemeente ondersteunt vrijwilligers en instellingen die zich inzetten voor de ondersteuning van vluchtelingen en statushouders.

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

In deze pijler komen aantrekkelijk werken, ondernemen, recreëren en verblijven in onze gemeente aan de orde.

De ambitie is om ruimte te bieden aan economische ontwikkelingen en investeringen. We kiezen voor een schone, duurzame en eerlijke koers om gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. Daarbij staan leefbaarheid, kwaliteit en innovatie centraal.

De volgende belangrijke beleidsinhoudelijke onderwerpen die politiek-bestuurlijk relevant zijn, komen (in willekeurige volgorde) in deze pijler aan de orde:

- a. Ruimte voor ondernemen
- b. Klimaatverandering
- c. Duurzaamheid en energietransitie

Ruimte voor ondernemen

Het ondernemerschap groeit. Er komen steeds meer jonge ondernemers bij. En dat is een positieve ontwikkeling. Goed voor de werkgelegenheid en een baan is zoveel meer dan een inkomen. Het gevoel dat je bijdraagt aan de samenleving en het zorgt voor sociaal contact. Daarom willen wij dat iedereen in Aa en Hunze mee kan doen. Ondernemers hebben een moeilijke tijd achter de rug. Juist deze lokale ondernemers zijn de banenmotor van onze gemeente, zij zorgen voor werk. Het is van belang dat de gemeente deze ondernemers faciliteert en stimuleert via de volgende actielijnen: werken en onderwijs, vestigingsbeleid en infrastructuur, innovatie, kennis en duurzaamheid en samenwerking binnen en buiten de regio.

Er moet ruimte zijn om te ondernemen in Aa en Hunze. Het uitgangspunt voor kleinschalige uitbreiding van bedrijven binnen de dorpen moet zijn: 'ja, tenzij'. Herbestemming van boerderijen zien wij als een belangrijke mogelijkheid om leegstand te voorkomen en nieuwe bedrijvigheid of wooneenheden te creëren. Bij het opstarten en vestigen van een bedrijf mag er geen belemmering zijn door onnodig belastende regelgeving. Een goede infrastructuur is essentieel voor onze economie. Dit geldt voor wegen, fietspaden, maar zeker ook voor de digitale snelweg.

De agrarische sector is een belangrijke pijler in onze landelijke gemeente. Als de boeren blijven ondernemen en innoveren, leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze economie, de voedselvoorziening en onze omgeving. Om de uitdagingen op het gebied van stikstof en nitraat het hoofd te bieden, zetten we daar waar mogelijk samen met alle sectoren in op innovatie. Op die manier zetten we in op toekomst voor de sector en voorkomen onvrijwillige uitkoop van deze familiebedrijven.

Als er meer 'buiten' gewoond gaat worden dan horen boerenbedrijven daar vanzelfsprekend bij. Door de bestemming van naastgelegen woningen te wijzigen in plattelandswoning kan worden voorkomen dat de normale agrarische bedrijfsvoering met bijbehorende verkeersbewegingen in de knel komt. Er is de afgelopen tijd veel landbouwgrond omgezet in nieuwe natuur. Op plaatsen waar nog natuuropgaven liggen, staat voor ons vrijwillige

medewerking van de grondeigenaren voorop. Net als bij de recreatiesector wordt de realisatie van een tweede bedrijfswoning bij een agrarisch bedrijf mogelijk.

Recreatie en toerisme is ook een belangrijke sector in onze gemeente. Samen met de betrokken ondernemers kijken we naar de vitaliteit van deze sector, een ontwikkeling die zowel de ondernemers, de werkgelegenheid als de gemeente ten goede komt. We geven (binnen het bestaande incidentele budget) een vervolg aan het project Vitale Vakantieparken. We vestigen onze aandacht op het onderhoud, de aanleg en het verbeteren van (recreatieve) fietspaden en het ontwikkelen van een wandelpadenknooppunt en mountainbikeroutes. We blijven inzetten op de ontwikkelingen binnen het Nationaal Park, het Geopark en het Hunzedal.

Klimaatverandering

De klimaatverandering is een feit. Het is een opdracht voor ons allemaal om daar antwoorden op te vinden en acties te ondernemen. Dit is een belangrijke en veelomvattende opdracht en dat kunnen we als gemeente niet alleen.

Daarom zetten we actief in op bewustwording bij jong en oud om samen bij te dragen aan het tegengaan van de klimaatverandering. Wij zullen onze voorstellen en maatregelen op het gebied van wonen, duurzaamheid, natuur, milieu, gezondheid, leefbaarheid en mobiliteit toetsen aan de geldende wetten.

Duurzaamheid en energietransitie

Een schone, duurzame en eerlijke koers is nodig. In de komende jaren zetten we in op het zo goed mogelijk opvangen van de nu al merkbare gevolgen van de klimaatverandering. Daarbij gaan we verder met de Regionale energiestrategie, het stimuleren van energiebesparing en de energietransitie bij particulieren en bedrijven. We zetten daarbij in op voorlichting, door bijvoorbeeld energiecoaches in te zetten.

Iedereen kiest zijn eigen maatregelen en bepaalt daarbij zijn eigen tempo. Inwoners moeten de kans hebben om de noodzakelijke investeringen te doen, waardoor ze niet blijvend worden geconfronteerd met hoge energielasten. Dit ter voorkoming van energiearmoede. Energiecoöperaties kunnen daarbij een rol vervullen. Om dit te ondersteunen zal onderzoek worden gedaan naar vormen van financiering die netto voordelen opleveren.

We willen door prestatieafspraken te maken met woningbouwcorporaties zorgen voor investeringen in duurzaamheid. Deze investeringen leveren meer wooncomfort op, maar brengen geen financieel nadeel met zich mee voor de huurders.

De aanleg van zonnepanelen kan een bijdrage leveren aan de nodige energieopwekking. Sterke voorkeur gaat daarbij uit naar zonnepanelen op daken in plaats van in het landschap. Door daar samen, onder andere in de vorm van energiecoöperaties, aan te werken is hier veel te bereiken.

Zo zijn niet alleen daken van veel woningen, maar ook die van boerderijen, bedrijven en openbare gebouwen uitermate geschikt voor het plaatsen van zonnepanelen.

We dringen er bij de netbeheerders op aan dat zij tijdig zorgdragen voor voldoende mogelijkheid om de opgewekte energie te kunnen transporteren.

We zorgen voor voldoende oplaadpunten/snelladers om het gebruik van elektrische vervoermiddelen te stimuleren.

Het gemeentelijk wagenpark zal bij vervanging overgaan op emissievrije voertuigen.

Pijler 4 Leefbaarheid, Voorzieningen en Wonen

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en het buitengebied

De ambitie in de komende periode is dat we een duurzame gemeente willen zijn, waarin het aantrekkelijk wonen en werken is met goede voorzieningen en behoud van de leefbaarheid.

De volgende belangrijke beleidsinhoudelijke onderwerpen die politiek-bestuurlijk relevant zijn, komen (in willekeurige volgorde) in deze pijler aan de orde:

- a. Wonen
- b. Actualisatie dorpshuizen/Voorzieningenbeleid
- c. Nieuwe accommodatie voor verenigingen in Gieten
- d. Kwaliteitsimpuls fietspaden
- e. Verkeersknooppunt Gieten
- f. Grondbeleid
- g. Kerkenvisie
- h. Herijking cultuurnota
- i. Actualisering verkeers-en vervoersplan
- j. Gemeentelijk beleid ter bescherming waardevolle flora en fauna
- k. Groenbeheer
- l. Gemeentelijk beleid over ecologisch bermbeheer
- m. Actualiseren afvalbeleid
- n. Stimulering leefbaarheid
- o. Sport, bewegen en gezondheid

Wonen

In de vorig jaar vastgestelde woonvisie 2020+ met de titel “Buitengewoon Wonen in Aa en Hunze” staan 3 ambities centraal: Vitale dorpen en een krachtig buitengebied, betaalbaar wonen voor verschillende doelgroepen en wonen met zorg. Inmiddels is er een uitvoeringsprogramma opgesteld om te komen tot de realisatie van 400 woningen tot 2030. In een eerste woonbehoefteonderzoek komt naar voren aan welke categorieën woningen in de komende jaren behoefte is. Daaropvolgend zal nader onderzoek moeten plaatsvinden naar de behoefte per dorp om zo spoedig mogelijk woningbouw te realiseren.

Duidelijk is dat er voor jong en oud meer en diverser aanbod moet komen in zowel de huur- als koopsector. Niet iedereen is momenteel bij machte om zelf een woning te financieren. In de huursfeer zal bij nieuwbouw gekeken worden naar uitbreiding van het aantal, de grootte en de levensloopbestendigheid van woningen. Dit gaan we in de prestatieafspraken nader concretiseren, waarbij een stijging van het aantal sociale huurwoningen onze inzet zal zijn. De betaalbaarheid in zowel de huur- als de koopsector is een onderwerp dat nog wel de nodige inventiviteit verlangt. Daarbij staan we open voor onder andere Tiny- houses, duplexwoningen, portiekwoningen en containerwoningen.

We hebben nadrukkelijk aandacht voor de huisvesting van statushouders, waarbij we zoeken naar oplossingen om aan de wettelijke taken te kunnen voldoen.

Voor wat betreft Beschermd Wonen is er sprake van een verdere doordecentralisatie. De gemeente krijgt de uitvoeringstaak. We gaan in de komende periode samen met de woningbouwcorporaties ook passende woningen zoeken voor deze doelgroep.

Actualisatie dorpshuizen /Voorzieningenbeleid

Het huidige dorpshuizen/voorzieningenbeleid is niet meer actueel. Nieuwe op stapel staande ontwikkelingen binnen dit domein leiden ertoe dat het beleid moet worden geactualiseerd. Niet alleen zijn in sommige gevallen aanpassingen en uitbreidingen nodig door nieuwe activiteiten, maar ook een verdere verduurzaming van de gebouwen zal vanwege de ouderdom noodzakelijk zijn. Enerzijds om te voldoen aan klimaateisen en anderzijds om de jaarlijkse exploitatie binnen de perken te houden.

Nieuwe accommodatie voor verenigingen in Gieten

In september 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de kadernotitie 'Huisvesting (culturele) verenigingen Gieten 2021'. Op basis hiervan is een vervolgonderzoek in gang gezet die ertoe moet leiden dat er een eindrapport komt waarin een duurzame en toekomstgerichte oplossing voor de verenigingen in Gieten aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. De gemeenteraad zal hiertoe in 2022 een besluit nemen.

Kwaliteitsimpuls fietspaden

De wil van de provincie Drenthe om weer fietsprovincie van Nederland te worden onderschrijven wij. Voor veilige, voldoende en voor iedereen toegankelijke fietspaden wordt zorggedragen. Voor de komende periode staan de navolgende fietspaden op de planning:

- 2^e Fase fietspad Grolloo-Amen
- Fietspad Spijkerboor-Eexterveen
- Fietspad Nijlande-Ekehaar
- Fietspad Grolloo-Papenvoort
- Fietspad in het Hunzedal

Daarnaast kijken we ook in regionaal verband naar snelle fietsverbindingen richting de grotere kernen gelegen buiten de gemeente. Waar nodig zoeken we samenwerking met andere belanghebbende partijen, zoals het Recreatieschap, Nationaal Park Drentsche Aa, de Fietsersbond en Veilig Verkeer Nederland.

Verkeersknooppunt Gieten

De provincie Drenthe is bezig met een onderzoek naar partiële verdubbeling van de N34, een belangrijke verkeersader die onze gemeente doorsnijdt. Ook het aanpassen van het verkeersknooppunt Gieten is in het onderzoek betrokken. Dit jaar wordt de milieu- en effectrapportage (MER) afgerond en aan de Provinciale Staten van Drenthe aangeboden en

zal een voorkeursalternatief worden vastgesteld. De aanpassing van het verkeersknooppunt is voor ons het meest primaire onderdeel van het onderzoek. De verbetering van de veiligheid en de doorstroming worden nauwlettend gevolgd. De versterking van het OV-knooppunt, inclusief de grootte van de P&R, zal daar ook bij betrokken worden.

Grondbeleid

Voor de komende jaren is een actueel grondbeleid van groot belang. In 2022 zal er een nieuwe nota grondbeleid worden aangeboden en vastgesteld door de gemeenteraad. Deze nota zal ten dienste staan van de realisatie van de bestuurlijk gewenste ruimtelijke en volkshuisvestelijke doelstellingen of opgaven. De rol van de gemeente is afhankelijk van de opgave en de situatie. Dit is een beleidskeuze die kan resulteren in faciliterend of actief grondbeleid en alles wat ertussen zit (situationeel grondbeleid). De huidige tijd vraagt om maatwerk en pragmatisch handelen, waarbij hoge prioriteit wordt gegeven aan actief grondbeleid waar het nodig is, en faciliteren als de markt het oppakt.

Kerkenvisie

De gemeente telt van oudsher 13 kerken. Een deel hiervan is niet meer in gebruik als gebedshuis. De kerkgang loopt gestaag terug. Kerken zijn belangrijke beeldbepalende en karakteristieke gebouwen in de dorpen. Ze vormen daarmee een onderdeel van het cultuurhistorisch erfgoed en daarom is het van belang om een visie te ontwikkelen op een duurzaam toekomstperspectief voor alle kerken. De visie wordt in deze periode vastgesteld.

Herijking cultuurnota

Cultuur leeft in onze gemeente. Cultuur verbindt mensen met elkaar en trekt bezoekers naar onze gemeente. Het biedt kansen in de verbinding met andere beleidsterreinen als onderwijs, toegankelijkheid, meedoen, positieve gezondheid en economie. Voor de komende periode zal er een herijking plaatsvinden van het cultuurbeleid. Daarbij zal de culturele infrastructuur in stand blijven. Er zullen nieuwe accenten worden gelegd op onder andere het beter inzichtelijk maken van het cultureel aanbod, vereenvoudiging van de subsidieregels, experimenteren met culturele projecten gericht op maatschappelijke thema's en een betere zichtbaarheid en toegankelijkheid van de rijke cultuurhistorie.

Actualisering verkeers-en vervoersplan

Momenteel geldt het beleidsplan 'Aa en Hunze goed op weg' tot en met 2022. In de komende periode zal het beleid worden geëvalueerd en zal er een actualisering van het plan aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Gemeentelijk beleid ter bescherming waardevolle flora en fauna

Er zal in de komende periode nieuw gemeentelijk beleid over beschermde en waardevolle flora en fauna worden voorgelegd en vastgesteld. Dit beleid past binnen het landelijke en provinciale beleid.

Groenbeheer

We willen een verzorgde groene omgeving. De kernteams zijn verantwoordelijk voor hun eigen werkgebied in de dorpen. Het team is herkenbaar en bereikbaar voor de inwoners in het gebied. We staan open voor bermbeheer door de dorpen zelf. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met klimaatadaptatie en biodiversiteit, bijvoorbeeld door het creëren van waterbergingen en deel te nemen aan Operatie Steenbreek. De exoten en andere schadelijke planten worden actief bestreden.

Gemeentelijk beleid over ecologisch bermbeheer

Via een proef voeren we momenteel ecologisch bermbeheer uit in delen van onze gemeente. In de komende periode wordt deze proef geëvalueerd en zal het beleid ten aanzien van het bermbeheer voor de komende periode worden bepaald.

Actualiseren afvalbeleid

In 2022 wordt een nieuwe geactualiseerde nota afvalbeleid vastgesteld voor de periode 2023-2027. Daarbij zetten we in op het verminderen en het nog beter scheiden van afval. Diftar wordt niet ingevoerd. De afzonderlijke inzameling van incontinentiemateriaal en luiers, inclusief recycling, wordt ook in dit beleid meegenomen. Daarnaast nemen we in de nota ook de mogelijkheid mee om takkenafval in de dorpen op een centrale plek te verzamelen waarna het daar door het dorp versnipperd kan worden. Aansluitend wordt het weer verspreid in tuinen en het openbaar groen.

Stimulering leefbaarheid

De nieuwe steunmogelijkheden van het Leefbaarheidsfonds worden actief bekend gemaakt zodat er nog meer gebruik van gemaakt wordt. Dit alles komt de leefbaarheid en de samenwerking in de dorpen en tussen de dorpen ten goede. Dorpsinitiatieven worden daarom van gemeentewege gestimuleerd. Mede door een vergrote kans op cofinanciering kunnen er dan toch mooie dingen worden gerealiseerd. We zoeken naar een passende vorm om onze vrijwilligers te waarderen.

Sport, bewegen en gezondheid

Sport verbindt, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Nu onze samenleving steeds ouder wordt is het belangrijk dat we in beweging blijven en dat sport voor iedereen toegankelijk is. Sport is van belang voor het lichamelijk, mentaal en sociaal functioneren. Aan de ambities uit het lokaal sportakkoord wordt verder uitvoering gegeven. We werken nauw samen met scholen, sportverenigingen en maatschappelijke instellingen, zodat iedere inwoner van jong tot oud kan sporten.

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiën en de informatievoorziening en -veiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de vier inhoudelijke pijlers.

De ambitie in de komende periode is dat we een organisatie hebben die de dienstverlening op een adequate manier vorm en inhoud geeft. We gaan een herijking van de dienstverlening uitvoeren, waarbij duidelijk wordt wat inwoners en ondernemers van ons mogen verwachten. Belangrijk hierbij is een personeelsformatie die hierop wordt afgestemd in zowel kwalitatieve als in kwantitatieve zin.

Ten aanzien van de financiën is de ambitie om deze solide te houden, de begroting structureel in evenwicht, de reservepositie op niveau en de belastingdruk aanvaardbaar.

De volgende belangrijke beleidsinhoudelijke onderwerpen die politiek-bestuurlijk relevant zijn, komen (in willekeurige volgorde) in deze pijler aan de orde:

- a. Personeel en arbeidsmarkt
- b. Informatievoorziening
- c. Huisvesting buitendienst Oelenboom
- d. Financiële beleidsuitgangspunten
- e. Financiële positie
- f. Belastingen, leges en belastingdruk

Personeel en arbeidsmarkt

Wettelijke taken en bestuurlijke ambities vragen om een personeelsformatie die daarop is afgestemd. Momenteel is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Op een aantal vakgebieden is deze zelfs zeer krap. In samenspraak met andere overheden moet gekeken worden naar slimme oplossingen om de formatie op orde te krijgen.

Informatievoorziening

In een nieuw op te stellen strategisch informatiebeleidsplan zal worden ingegaan op alle nieuwe en belangrijke ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en informatisering die op de gemeente afkomen, zoals wetgeving en technologische ontwikkelingen. Dit alles ter verbetering van de (digitale) dienstverlening, de beveiliging van systemen en het waarborgen van privacy.

Huisvesting buitendienst Oelenboom

Door de uitbreiding van de buitendienst met 45 nieuwe collega's moet de huisvesting aan de Oelenboom worden uitgebreid. De plannen voor een toekomstbestendige, toegankelijke en duurzame huisvesting worden momenteel nader uitgewerkt en zullen in de komende periode vorm krijgen. In de begroting zijn hiervoor middelen opgenomen.

Financiële beleidsuitgangspunten

De begroting zal in meerjarig perspectief sluitend zijn. Voor structurele lasten is structurele dekking. Nieuw beleid is mogelijk als er dekking voor is dan wel door oud beleid te schrappen of herschikking binnen de pijler. Voor nieuwe grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie en de klimaatadaptatie worden rijksvergoedingen verwacht. In structurele zin is er ultimo 2025 een begrotingsruimte van 1.038.000 euro. Voor de jaren daarna is het nog ongewis. Voor de incidentele dekking is er ultimo 2025 een bedrag van 3.000.000 euro beschikbaar in de vrije algemene reserve (VAR). Deze reserve blijft een ondergrens houden van 3.000.000 euro. De verkregen rijksvergoeding voor de uitvoering van nieuwe overgehevelde taken is in principe taakstellend.

Financiële positie

De financiële positie is solide en gezond. De netto schuldquote en de solvabiliteitsratio zijn goed. De ruimte (weerstand) in de reserves voor de opvang van risico's is ruim 5.700.000 euro (WAR). De vrije algemene reserve (VAR) heeft een buffer van ruim 6 miljoen. De grondexploitaties zijn sluitend. Voor mogelijke tegenvallers is nog ruimte in de reserve Grondbedrijf.

Belastingen, leges en belastingdruk

De totale lastendruk voor onze inwoners en ondernemers willen we zo laag mogelijk houden. We kijken per jaar of een ozb-verhoging noodzakelijk is, waarbij een trendmatige verhoging geen vanzelfsprekendheid is. Voor de forensen- en toeristenbelasting geldt hetzelfde uitgangspunt. De heffingen voor afvalstoffen en riool houden we op 100% kostendekking. Dit geldt ook voor de leges. De lokale lastendruk zal daarmee relatief laag blijven.